

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il דוא"ל: info@cbs.gov.il פקס: 02-6521340

ירושלים, ט' בשבט, התש"ף
4 בפברואר, 2020
033/2020

נפגעי עבירה מקוונת - לקט נתונים לרגל היום הבין-לאומי נגד בריונות והשבוע הלאומי לגלישה בטוחה, מתוך סקר ביטחון אישי 2018 Victims of Cyber-Crime - Findings from the Crime Victimization Survey 2018 on the Occasion of International Stand Up to Bullying Day and Safer Internet Week

ב-2014 החלה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לבצע מדי שנה ובאופן שוטף את סקר ביטחון אישי (נפגעי עבירה) בהזמנת המשרד לביטחון הפנים ובמימונו. סקר ביטחון אישי שוטף מבוצע במרבית מדינות המערב. הוא משמש למדידת ההיפגעות מהעבריינות המדווחת והלא מדווחת למשטרה ולתכנון ולקביעה של מדיניות מבוססת נתונים.

בקרב בני 20 ומעלה בשנת 2018

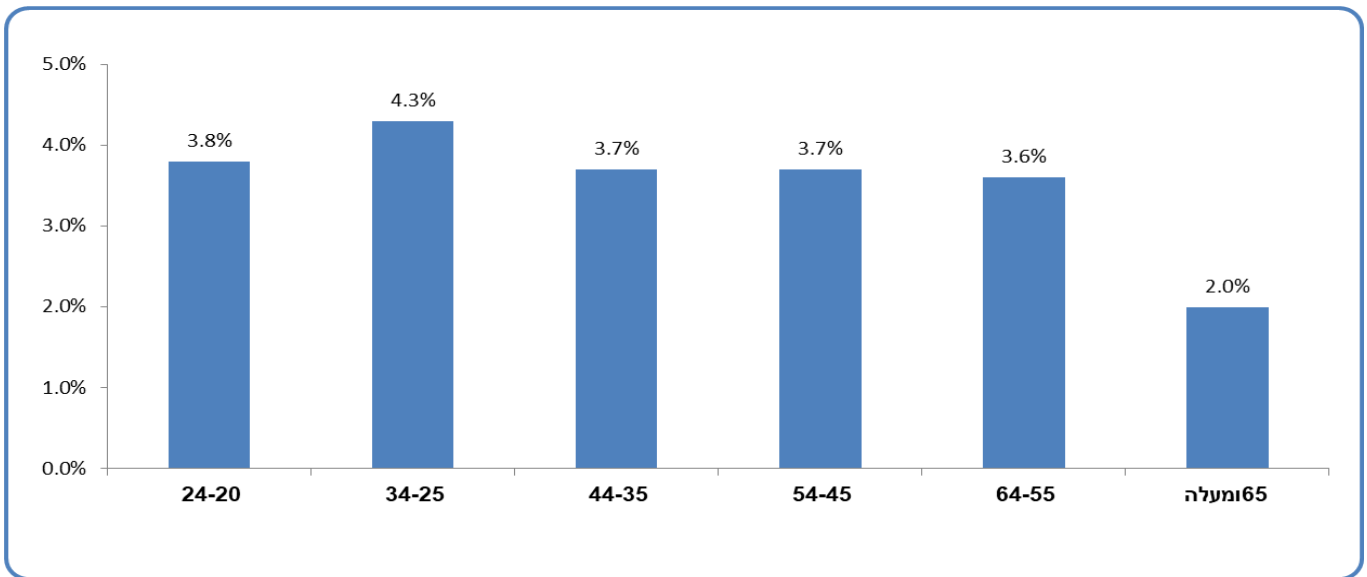
- כ-195 אלף בני 20 ומעלה דיווחו כי הם נפגעו מעבירות מקוונות (שיעור של 3.5% נפגעים).
- השיעור הגבוה ביותר של נפגעי עבירה מקוונת הוא בקרב בני 25-34 - כ-51 אלף (4.3% מכלל בני 25-34), והשיעור הנמוך ביותר של נפגעים הוא בקרב בני 65 ומעלה - כ-20 אלף (2.0% מכלל בני 65 ומעלה).
- כ-98 אלף גברים (3.6% מכלל הגברים בני 20 ומעלה) וכ-98 אלף נשים (3.4% מכלל הנשים בנות 20 ומעלה) נפגעו מעבירה מקוונת.
- מרבית הנפגעים מעבירה מקוונת (89.2%) לא דיווחו על כך למשטרה. סיבת אי-הדיווח השכיחה היא חוסר יכולת של המשטרה לטפל במקרים כאלה (24%).
- סוגי העבירות המקוונות השכיחות ביותר הן: התחזות או גנבת זהות (32.5%), גנבה או הפצת מידע (27.2%) ועבירה כנגד מחשב, כגון וירוס או תולעת (17.9%).
- ילדים ב-19.3 אלף משקי בית (2.4% ממשקי הבית) נפגעו מבריונות ברשת וביוש. השיעור בקרב יהודים אף גבוה יותר (18.7 אלף משקי בית, 3.0%).
- 76.7% מבני 20 ומעלה אינם חוששים להיפגע מעבירה מקוונת (ציינו כי הם חוששים במידה מועטה או כלל לא).

[להגדרות והסברים](#)

בני 20 ומעלה שנפגעו מעבירה מקוונת

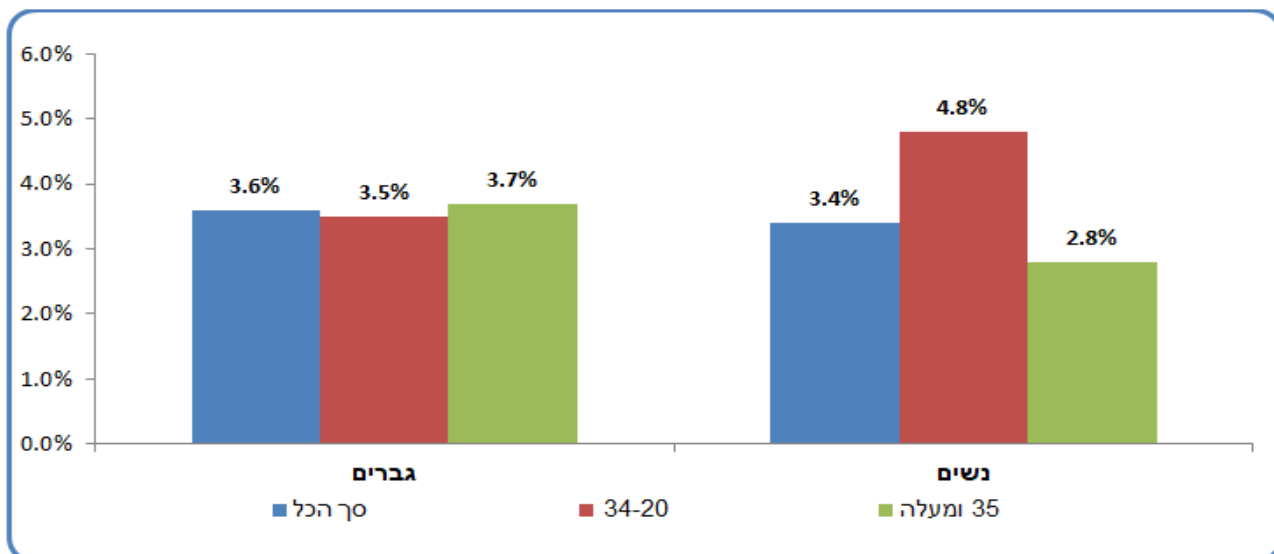
בשנת 2018, כ-650 אלף בני 20 ומעלה נפגעו מעבירות מסוגים שונים במהלך השנה שקדמה לסקר (11.7% נפגעים). כ-195 אלף בני 20 ומעלה נפגעו מעבירות מקוונות (3.5% נפגעים). שיעור הערבים הנפגעים מעבירות מקוונות הוא כמחצית משיעור היהודים ואחרים: כ-3.9% מהיהודים לעומת כ-1.8% מהערבים. בקרב בני 20 ומעלה כ-95 אלף (1.7%) נפגעו במהלך 12 החודשים שקדמו לסקר מבריונות ברשת וביוש ("שיימינג"). מתוכם - 60% גברים ו-40% נשים. השיעור הגבוה ביותר של נפגעים מעבירה מקוונת היה בקרב בני 25-34 (4.3%, כ-51 אלף), ואילו שיעור הנפגעים הנמוך ביותר היה בקרב בני 65 ומעלה (2.0%, כ-20 אלף).

תרשים 1 - אחוז נפגעי עבירה מקוונת בקרב בני 20 ומעלה, לפי גיל, 2018

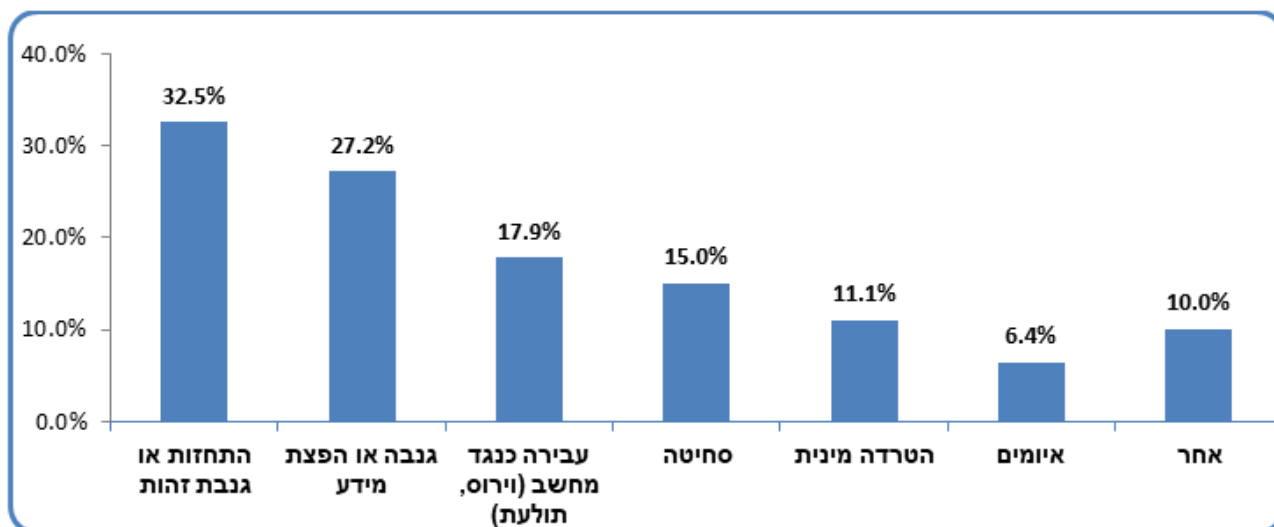
אחוז הגברים שנפגעו מעבירה מקוונת היה גבוה מעט מאחוז הנשים (3.6% ו-3.4%, בהתאמה). בנייתוח הנתונים בחתך עבור גיל ומין יחד, קובצה אוכלוסיית הסקר לשתי קבוצות גיל: 20-34 ו-35 ומעלה. בקרב נשים, היפגעות מעבירות מקוונות בקרב בנות 20-34 הייתה גבוהה משמעותית מההיפגעות בקרב בנות 35 ומעלה (4.8% לעומת 2.8%, בהתאמה). לעומת זאת, שיעור ההיפגעות מעבירה מקוונת בקרב גברים בני 35 ומעלה היה גבוה מעט לעומת בני 20-34 (3.7% ו-3.5%, בהתאמה).

תרשים 2 - אחוז נפגעי עבירה מקוונת בקרב בני 20 ומעלה, לפי מין וקבוצת גיל, 2018

בבחינת סוגי העבירות המקוונות, אפשר לראות כי סוגי העבירות השכיחות ביותר היו: התחזות או גנבת זהות (32.5%), עבירות גנבה או הפצת מידע (27.2%) ועבירה כנגד מחשב (ירוס, תולעת) (17.9%).

תרשים 3 - אחוז נפגעי עבירה מקוונת בקרב בני 20 ומעלה, לפי סוג עבירה, 2018

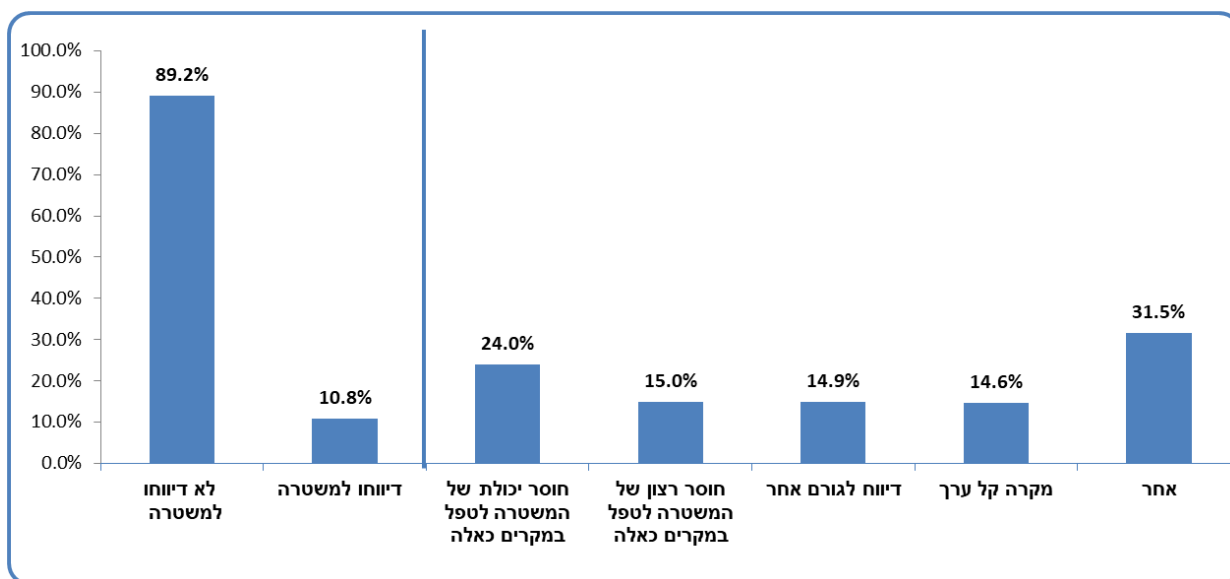

* אפשר להיפגע מכמה סוגי עבירות

בסקר נשאלו נפגעי עבריינות האם דיווחו על הפגיעה למשטרת ישראל.¹ מהנתונים עולה כי מרבית נפגעי עבירה מקוונת כלל לא מדווחים למשטרה על הפגיעה (89.2%), ורק 10.8% מהם דיווחו למשטרה על האירוע האחרון.

24.0% מהנפגעים שלא דיווחו למשטרה, ציינו כי הסיבה לאי-הדיווח היא חוסר היכולת של המשטרה לטפל במקרים כאלה, 15.0% ציינו את חוסר הרצון של המשטרה לטפל במקרים כאלה, 14.9% ציינו כי לא פנו למשטרה מאחר שדיווחו לגורם אחר ו-14.6% ציינו כי לא דיווחו מאחר שמדובר במקרה קל ערך. 31.5% נוספים ציינו כי לא דיווחו למשטרה מסיבה אחרת.

תרשים 4 - נפגעי עבירה מקוונת בני 20 ומעלה שלא דיווחו למשטרה, לפי סיבת אי-הדיווח, 2018

הנדגמים בסקר התבקשו להגדיר את מידת דתיותם. השיעור הגבוה ביותר של נפגעי עבירה מקוונת הוא בקרב חילונים (4.6%) ולאחר מכן בקרב מסורתיים-דתיים (4.4%). בקרב מסורתיים-לא כל כך דתיים ודתיים נמצאו שיעורים דומים (3.6% ו-3.5%, בהתאמה). לא ניתן להפיק אומדנים עבור חרדים, עקב מיעוט מקרים.

משקי בית עם ילדים שנפגעו מעבירה מקוונת

מתוך 2.7 מיליון משקי בית שיש בהם בני 20 ומעלה, ב-1.19 מיליון משקי בית יש ילדים שטרם מלאו להם 18. ב-877 אלף משקי בית יש ילדים בני 6-17 (ובהם נשאל הנדגם על פגיעה מהטרדה מינית, עבריינות מקוונת ועבירות של בריונות ברשת וביוש אצל אותם ילדים).

בריונות ברשת וביוש היא אחת מהעבירות השכיחות ביותר כלפי ילדים במשקי הבית בישראל (19.3 אלף משקי בית שבהם ילדים שנפגעו, 2.4%). בקרב יהודים, שיעור זה אף גבוה יותר (18.7 אלף משקי בית, 3.0%). עבירה מקוונת כלפי ילד (לא כולל בריונות ברשת וביוש), היא העבירה הפחות שכיחה כלפי ילדים במשק הבית (8,800 אלף, 1.1% ממשקי הבית). אולם בכ-3,300 (38%) ממשקי הבית שבהם נפגעו ילדים מעבירה מסוג זה, דווח כי הילד שנפגע חווה 2 פגיעות או יותר במהלך 12 החודשים שקדמו לסקר. אפשר לראות זאת גם במספר הפגיעות הכולל של עבירה מקוונת כנגד ילדים - כ-15 אלף מקרים, מספר גבוה בהרבה ממספר הנפגעים.

¹ מי שנפגע מיותר מעבירה אחת במהלך 12 החודשים שקדמו לסקר, נשאל על העבירה האחרונה בלבד.

במשקי בית יהודיים, שיעור הילדים שנפגעו מעבירה מקוונת (לא כולל בריונות ברשת וביוש) - 1.4% ממשקי בית. לא ניתן להפיק אומדנים עבור משקי בית ערביים, עקב מיעוט מקרים.

תחושת ביטחון אישי של בני 20 ומעלה החוששים להיפגע מעבירה מקוונת

סקר ביטחון אישי מספק גם נתונים על מידת החשש להיפגע מעבירה מקוונת כתוצאה משימוש באינטרנט, כגון גניבת מידע דרך האינטרנט, התחזות או איום באמצעות מערכות ממוחשבות.

מרבית בני 20 ומעלה אינם חוששים להיפגע מעבירה מקוונת - 76.7% ציינו כי הם חוששים במידה מועטה או כלל לא. התמונה משתנה כאשר בוחנים את מידת החשש בקרב אנשים שצינו כי נפגעו מעבירה מקוונת בשנה שקדמה לסקר לעומת אנשים שלא נפגעו מעבירה מסוג זה. בקרב אלו שלא נפגעו מעבירה מקוונת, מידת החשש דומה לאוכלוסייה הכללית של בני ה-20 ומעלה - 78% ציינו כי הם חוששים במידה מעטה או כלל לא, ואילו 22% חוששים במידה רבה או רבה מאוד. לעומת זאת, בקרב פרטים שנפגעו מעבירה מקוונת המגמה מתהפכת. מרבית הפרטים (57.6%) ציינו כי הם חוששים להיפגע מעבירה מקוונת **במידה רבה או רבה מאוד**, ואילו 42% חוששים במידה מועטה או כלל לא.

אוכלוסיית הסקר

אוכלוסיית הסקר היא האוכלוסייה הקבועה של מדינת ישראל, בגיל 20 ומעלה במשקי בית. היא כוללת גם את דיירי המוסדות אשר שוהים במוסד שלא לצרכים טיפוליים, כגון מעונות סטודנטים, מרכזי קליטה ותוכניות דיור מוגן לאוכלוסייה המבוגרת. עולים חדשים נכללים באוכלוסיית הסקר רק אם עלו לישראל חצי שנה או יותר לפני מועד הריאיון.

קבוצות שאינן נכללות באוכלוסיית הסקר: דיירים במוסדות טיפוליים או דיירים שלא ניתן ליצור קשר עימם (כגון בתי אבות, בתי חולים למחלות כרוניות, בתי סוהר), תושבי ישראל אשר שהו בחו"ל יותר משנה ברציפות בעת הסקר, דיפלומטים וזרים השוהים בישראל שנה או יותר ברציפות, עולים חדשים אשר עלו ארצה פחות מחצי שנה לפני מועד הריאיון, בדוויים ותושבים אחרים הגרים מחוץ ליישובים מוכרים.

עבירה - התנהגות אסורה ובת-עונשין על פי הוראות החוק, מעשה הכרוך בהפרת חוק או בהפרת תקנה. מעשה או מחדל אשר בעצם עשייתו, יש עבירה על החוק ועל הכללים שנקבעו בחוקי המדינה.

עבריינות - פעילות הנעשית בניגוד לחוק.

נפגעי עבריינות - קורבנות או נפגעים כתוצאה מפעילות עבריינית.

פשיעה מדווחת - פשיעה או מעשה עבריינות אשר דווחו ו/או תועדו במשטרת ישראל. הפשיעה המדווחת היא חלק מהסטטיסטיקה הפלילית של משטרת ישראל. הסטטיסטיקה מהווה חלק יחסי של הפשיעה הקיימת בחברה בישראל.

פשיעה לא מדווחת - אירועי פשיעה המתרחשים ואינם מדווחים לאף גורם ממוסד או רשמי, ובכלל זה למשטרת ישראל.

תחושת הביטחון האישי - תחושה סובייקטיבית של האדם המבטאת את הסטטוס של ביטחונו האישי. תחושת הביטחון האישי קשורה להגנה על גופו, נפשו ורכושו של האדם מפני קשת רחבה מאוד של איומים בחיי היום-יום, וביניהם פגיעה מפשיעה וחשיפה לעבריינות.

שאלות על סוגי העבירות השונים מתוך שאלון הסקר

בסקר נבדקה היפגעות של נדגמים בני 20 ומעלה והיפגעות של ילדים עד גיל 18 (אם נמצאים) במשק הבית של הנדגמים במהלך השנה שקדמה לסקר מכמה סוגי עבירות, להלן הפירוט.

- **עבירת גנבה** - האם נגנב ממך ללא שימוש בכוח וללא איום בשימוש בו, דבר מה כגון ארנק או טלפון נייד? לא כולל גנבה מדירה ומרכב.
 - **עבירת אלימות או איום באלימות** - האם נפגעת מעבירת אלימות או מאיום באלימות בביתך או מחוץ לביתך: היכו אותך, איימו עליך, חטפו ממך תיק, שדדו אותך וכדומה?
 - **הטרדה מינית** - האם הטרידו אותך מינית? הטרדה מינית עלולה להיעשות במילים או בהתנהגות כלפי גבר או כלפי אישה בכל גיל. כגון רמיזות מיניות, הערות מיניות, הצצה.
 - **עבירת מין** - האם נפגעת מעבירת מין כגון מעשה מגונה, ניסיון לאונס או אונס?
 - **עבירה מקוונת (Cyber Crime)** - הכוונה היא לעבירות שבוצעו כלפיך באמצעות מערכות ממוחשבות כגון הפצת מידע אישי ברשתות חברתיות כמו פייסבוק או וואטסאפ.
- השאלה בסקר היא: האם נפגעת באופן אישי מעבירות מכוונות ולא אקראיות כגון גנבת מידע דרך אתרי אינטרנט, התחזות או איום באמצעות מערכות ממוחשבות?

- **בריונות ברשת וביוש (Shaming)** - שימוש ברשתות החברתיות לצורך העלבה, השמצה, הכפשה, פגיעה או השתקה. בריונות רשת היא אחד המאפיינים הבעייתיים שעלולים להתלוות לאירוע שיימינג, כשחלק מהמגיבים לאירוע השיימינג נוקטים באלימות מילולית כלפי יעד הביוש.
- הסקר בוחן גם היפגעות מעבירות רכוש כלפי משק הבית במהלך 12 החודשים האחרונים. להלן פירוט סוגי העבירות.
- **גנבת רכוש מדירה** - האם נגנב רכוש מדירתכם או מחוץ לדירה (חצר, מחסן או כניסה לבית)?
- **פריצה לדירה** - האם פרצו או ניסו לפרוץ לדירתכם או לסביבתה (חצר, מחסן או כניסה לבית) מבלי לגנוב דבר?
- **גנבת מכונית** - האם נגנבה מכונית שעמדה לרשותך או לרשות בני משק הבית?
- **פריצה למכונית** - האם פרצו או גנבו חלקי רכב או חפצים ממכונית שעמדה לרשות בני משק הבית? (לא כולל חפצים שנגנבו במהלך גנבת המכונית)
- **גנבת אופנוע** - האם נגנב אופנוע שעמד לרשות בני משק הבית?
- **גרימת נזק לאופנוע** - האם נגרם נזק או נגנבו חלקים מאופנוע שעמד לרשות בני משק הבית? (לא כולל חפצים שנגנבו במהלך גנבת האופנוע)
- בנוסף על כך, בסקר נבחנת רמת הביטחון האישי שחשים בני 20 ומעלה באמצעות שלוש שאלות עיקריות:
- **באיזו מידה אתה מרגיש בטוח ללכת לבד באזור מגוריך בשעות החשכה?** (במידה רבה מאוד, במידה רבה, כלל לא)
- **באיזו מידה אתה חושש להיפגע מאלימות באזור מגוריך?** (במידה רבה מאוד, במידה רבה, במידה מועטה, כלל לא)
- **באופן כללי, באיזו מידה אתה חש ביטחון אישי באזור מגוריך?** (במידה רבה מאוד, במידה רבה, במידה מועטה, כלל לא)
- לסקר נוספה שאלה חדשה בתחום רמת הביטחון האישי הנוגעת למידת החשש משימוש באינטרנט והחשיפה להיפגעות מעבירות מקוונות:
- **באיזו מידה אתה חושש להיפגע מעבירה מקוונת, כתוצאה משימוש באינטרנט? כגון גנבת מידע דרך אתרי אינטרנט, התחזות או איום באמצעות מערכות ממוחשבות** (במידה רבה מאוד, במידה רבה, במידה מועטה, כלל לא)
- נושאים נוספים שנבחנו בקרב בני 20 ומעלה בסקר:
- **עבירות זיוף** - האם נפגעת באופן אישי ומכוון מעבירת זיוף (מסמכים, שיקים וכו')?
- **היפגעות מרעש** - באיזו תדירות נפגעת בסביבת מגוריך מרעש לאחר השעה 11 בלילה? (אף פעם, פחות מפעם בחודש, פעם או פעמיים בחודש, כל יום או כמעט כל יום)
- **בריונות בכביש** - באיזו מידה נפגעת כנהג, נוסע או הולך רגל, מהתנהגות אלימה בכביש כגון קללות, איומים, חסימת מעבר או נהיגה מסכנת? (אף פעם, פחות מפעם בחודש, פעם או פעמיים בחודש, כל יום או כמעט כל יום)